

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

13. Januar 1736.

Fr. Ang. den tilvoxsende Ungdoms Confirmation og Bekræftelse i deres Daabes Naade,

Cancel p. 14.

Nøiere bestemt ved Fr. 25 Maj. 1759 samt Pl. 27 Febr. og 26 Mart. 1784

(*). *Cfr. Rescr. 29 mai. 1744 og Regl. 26 Apr. 1754. 6. og 10. §*

Gr. Efter grundig Overlæggelse samt nogle af Biskoppernes indhentede Betænkning er det befundet, at kunne være Undersaatterne og især Ungdommen til Gavn og Opbyggelse, i Fald den for temmelig lang Tid siden hisset og her i Christenheden indførte og i mange evangeliske Menigheder, særdeles i Hertugdømmerne, allerede brugelige Confirmation ogsaa blev, indført i Danmark og Norge, deels paa det Ungdommen des mere kunde forberedes til Alterens, Sacramentes Brug, med Eftertryk opvækkes til bestandig Troeskab i Daabens Naade og erindres om deres Daabes Pagt samt det Løfte, deres Faddere der have gjort for dem; deels paa det den ganske Menighed derved kunde indskierpes sin Pligt, og faae en herlig Anledning til god og frugtbar Opbyggelse i sin Christendom.

1.)

Børnenes Confirmation og Indvielse samt offentlige Examen og Prøvelse skal være en almindelig Pligt, som alle Børnene i Menigheden, ingen undtagen, skal nødvendig være bunden til, paa det ikke Persons Anseelse skal gjøre nogen Splid i Menigheden.

2.)

Ingen Børn maae til Confirmation antages, med mindre de tilforn ere holdte til Skole og underviste i de nødvendigste Christendoms Stykker; eller hvor endnu ikke ere offentlige Skoler, maae de dog først af Klokkeren eller et andet beqvemt Menneske være anførte til at kiende Gud, førend de tilsidst af Præsten blive catechiserede, examinerede og confirmerede.

3.)

Læreren i Menigheden skal give Agt paa, at de Børn, som snart vil til Guds-Bord (hvilke han i Tide maae gjøre sig et Register over, saavidt mueligt er), af deres Forældre holdes til Skole og, om de ere forsømmelige, dem derudi opmuntre; Men vil paa ingen Maade lade deres Børn undervise, og Børnene, naar de komme frem, befindes udygtige, da skal Læreren afholde dem fra Confirmationen, indtil de have faaet bedre Underviisning.

4.)

Læreren selv skal ei alene udi de ordinaire Examiner i Kirken ved Spørsmaal og Giensvar fornemmelig øve den Ungdom, der fremstilles til Confirmation, men endog i det Aar tilforn førend han mener de vil komme, undertiden, ligesom hans Embeds Omstændigheder kan taale, lade dem komme til sig i sit Huus, for at undervise dem i deres Christendom, og det saaledes, at de ei alene anføres til at fatte den bogstavelige Mening af de fornødenste Troens Artikler, men endog

opmuntres til den levende Kundskab deraf, og bringes til en sand Hiertets og Sinds Forandring.

5.)

Confirmationen skal efter den første Kirkes Exempel holdes paa 1ste Søndag efter Paaske (Qvafi modo geniti kaldet); men hvor Menighederne ere store, kan endnu den 1ste Søndag efter Michaelis og, hvor de ere overmaade store, den 1ste Søndag Nye-Aar dertil bestemmes; Og skal Læreren efter sin Skiønsomhed see derhen, at ikke alt for mange antages til Confirmation paa engang, og at derved mere reflecteres paa deres Dygtighed, end paa deres Aar. Paa Confirmation-Dagen skal Præsten indrette sin Prædiken paa det allerkorteste, saa at Guds-Tienesten med Prædiken, Sang og Confirmation kan være til Ende paa den sædvanlige Tid, at ikke Menigheden skal opholdes eller gaae af Kirken, før Confirmationen og al Gudstieneste er til Ende; Hvorfor og ingen Communion skal være paa Confirmations-Dagene; men i Khavn, og hvor Menighederne ere store, og det behøves, kan da Communionen, isteden for til Høimesse, paa de Dage forrettes til Froeprædiken

(*) *Cfr. Rescr. 6 Apr. og 25 Maj. , 1736, Gen. K. Inspect. Coll. Br. 25 Jul. 17453 Rescr, 8 Jul. 1746, 7 Apr. 1786, Canc. Br. 28 Jan. og 19 Febr. 1791*

6.)

Naar Confirmations-Tiden nærmer sig, skal Forældrene i Tide lade Læreren vide, at de have Børn, skal til Confirmation, men han skal lade dem komme til sig i sit Huus for at exaninere og undervise dem i deres Christendom. Hvor mange Uger før Confirmationen saadant skal skee, overlades enhver Læreres Skiønsomhed efter hans Menigheds Trang og omstændigheder, men mindste skal saadant skee 1/4 Aar forud og 2 Gange ugentlig Paa de Steder, hvor ikke 2 eller flere Prædikener indfalde, eller hvor Embedets Forretninger ikke ere saa mange, kan Læreren tage Børnene om Søndagen efter Prædiken, og i Fasten efter Passions Prædiken, hjem i sit Huus, og dem der undervise, saasom Børnene ofte ere langt fraværende og de andre Dage have Arbeide at forrette .

(**) *Cfr Rescr. 20 Mart. 1739*

7.)

Ved Underviisningen selv maae Lærerne beflicte sig paa største Tydelighed og Venlighed, og, naar han fremsætter de guddommelige Sandheder, immer opvække dem til at øve sig flittig derudi, spørge de Unge iblant ad, om de ikke have erfaret noget af den eller den Sandheds Kraft paa deres Siele; Og ligesom han dem alle tilsammen underviser, saa bør han nu og da tage et og andet Barn for sig især og spørge det om sin Siels Tilstand, hvad det mærker hos sig af Omvendelse og Troe, og i Fald han veed, hvad Synder et Barn er tilbøieligt til, og hvad særdeles Omstændigheder det staaer udi, maae han foreholde samme Barn sin Siels elendige Tilstand, og enten give det Anledning til en sand Omvendelse eller stadfæste det udi det Gode.

8.)

Finder Læreren efter noksom Underviisning noget Barn ikke i Stand at komme til Confirmation, bør han i al Venlighed forestille det og dets Forældre saadant, overbevise dem derom og raade dem at sætte saa vigtigt et Verk op til næste Tid, og hvis de ei vil lade sig bevæge med det gode, da vise det bort, dog at han altid er vis paa, at kunne forsvare, hvad han herudi gjør, saasom Barnet eller dets Forældre kan paa behørige Steder besvære sig over Læreren, om de finde sig aabenbare af ham graverede; Men de Børn han finder beqvemme, skal

han, naar det nærmer sig imod Confirmations-Dagen, undervise om Confirmationens Natur og Vigtighed, at de nu selv skal igientage den Pagt, som Fadderne ved Daaben have gjort for dem, og at de nu vel maae prøve sig for Herren, hvorledes de have holdet deres Daabes Pagt, og om de befinde sig i den Stand, som Gud ved Daaben har sat dem udi, saasom de ellers vare uværdige at komme frem for Herren og den christne Menighed.

9.)

Læreren skal 8 dage tilforn give Menigheden den forestaaende Confirmation tilkiende. Men paa Confirmations-Dagen skal han i sin Prædiken tale om denne Sags Vigtighed og opvække Menigheden til hiertelig Forbøn for Confirmanterne, og selv paa Prædikestolen paakalde Gud tilligemed Menigheden i en bevægelig Bøn.

10)

Efter Prædiken og strax før Confirmationen synges: I Jesu Navn, eller: Kom Gud Skaber. Derpaa gaae Børnene op for Alteret, eller Læreren gaaer ned paa Kirke-Gulvet, hvor Drengene staae paa den ene og Pigerne paa den anden Side, og da begynder Forretningen med en Bøn, holder en kort Tale, saasom hans Embede da fornemmelig er, ved Spørsmal at give Børnene Anledning til at gjøre Menigheden Rede for det Haab, som er udi dem; Men i Overhøringen selv gaaer han enten Catechismi 5 Hovedparter igiennem, eller tager Saliggjørelsens Orden for sig eller og Poenitentses Parterne, og søger at faae dem de øvrige Troens Artikler indprentede; Herpaa gaaer han fra Barn til Barn, og ikke af Passion eller Affecter gaaer et eneste forbie, saasom hvert Barn maae lade Menigheden høre, hvad det haver lært; Kan et Barn ikke svare til et eller andet Spørsmal, gaaer han det forbie, og spørger det andet derom, som staaer næst ved, og det uden at beskiemme det andet Barn med noget Ord for Menigheden, saasom Læreren overalt herved maae entholde, sig fra al Partiskhed og Persons Anseelse; Hvis Børnene ikke svare forstaaeligt nok, opmuntrer han dem med Sagtmodighed til at tale høit og saa Folk kan forstaae det.

11.)

Naar Examen er forbie, gaaer Læreren til Confirmationen i sig selv; Til hvilken Ende han foreholder Børnene deres Daabes Pagts Vigtighed, og opvækker dem tit vel at betænke, at de nu selv skal igientage deres Fadderes Løfte; Derpaa spørger han enhver især: Om han af ganske Hierte forsager Diævelen og alt hans Væsen og alle hans Gierninger (hvilket først vel forklares, hvad det betyder); dernæst: om han af ganske Hierte troer Paa Gud fader, Søn og hellig Aand (efterat han først vel har forklaret den saliggjørende Troes Natur og Egenskab); For det tredie: Om han vil blive i saadan sin Daabes Pagt til sin sidste salige. Ende; Saa maae han det med et tydeligt Ja bekræfte, og give ham sin Haand derpaa; Hvorpaa Læreren lægger efter Christi Exempel Haanden paa Barnets Hoved, og gjør omtrent saadan Bøn: "Den treenige Gud, som fordem haver antaget dig til sit Barn i den hellige Daab, og gjort dig til en Arving til det evige Liv Han opholde dig i saadan din Daabes Naade indtil din salige Ende; Han give dig Bestandighed i din Troe, din Siel til Salighed." Naar, saadan Indvielse er skeet ved hvert Barn, holder Læreren en kort Tale, hvorved Børnene:

1mo) vises, at dette deres Løfte er en formelle Led for Herren, Hvorfore de saa meget mere ere forpligtede til desto troligere at holde den fornyede Pagt, og aldrig forlade den sande evangeliske Religion, eller i deres Levnet vige af fra dens Sandheder, hvilke de nu have bekiendt og foret sig til.

2do) opvækkes til hiertelig Taknemmelighed mod Gud for den Naade, Gud har skienket dem i Daaben, og for den dem nu forlenede Kundskab om den rette Vej til Livet, og at de nu maae vederfares den Naade, at annammes til Jesu Bord.

3tio) formaner vel at betænke deres Daabes Pagt, og ved en levende Troe og retskaffen Christendom lade al Verden see og kiende, at de ere blevne Guds Bundsforvante. Hvad Tid Børnene derpaa kan gaae til Guds Bord, deels til deres egen Attraae, deels til deres Forældres Villie, deels ogsaa til Lærerens Gotbefindende (forandret ved Fr. 25 Maj. 1759. 4 §); og skjønt Læreren maae raade Børnene fremdeles at komme i Catechisation med andre Børn, forundes dem dog derudi deres Frihed (See Fr. 23 Jan. 1739. 37 og d. Norske Frs. 38 §); Men dertil skal Læreren hiertelig formane dem, at de aldrig uden sand prøvelse og Forberedelse komme til Herrens Bord, og for alting stræbe i Omvendelse og Bøn at bringe det dertil, at de. den første Gang maae gaae dertil med inderlig Hiertens Bevægelse, saasom saadant vilde give et kraftigt Indtryk i deres Siele, saa længe de leve; Er der flere end een Lærer i Menigheden, bliver Børnene ved Confirmationen givet Frihed at gaae til Skrifte hos hvilken Lærer de vil. Naar denne Forretning med Børnene er til Ende, skal Læreren opmuntre Menigheden til hiertelig Taknemmelighed for den store Naade, disse Børn er vederfaret, samt til Forbøn for Børnene, at de maae vore og blive bestandige i alt Got; Fremdeles opvækker Læreren samtlige Tilhøreres Samvittighed, hvorvidt de have holdet. deres, Daabes Løfte, opmuntrer dem til at omvende sig, og efter Jesu Villie at blive som Børn; Forældrene formaner han at takke Gud for deres Børn, at de skal styrke dem i alt Got, holde dem til at komme i den offentlige Catechisation. og altid foregaae dem med et got Exempel, og ei med forargelige Ord og Gierninger drive den Hellig Aand af deres Hierter. Hvorjaa han læser Confirmations-Bønnen samt Fader Vor og Herrens velsignelse

(*): *Cfr. Rescr. 23 Sept. 1785.*

Siden synges: Mit Barn frygt den eller Gud Fader udi Himmerig sin.; Og endelig sluttet den hele Gudstieneste med den sædvanlige Bøn af Degnen i Chors-Døren.

12.)

Paa saadanne Steder, hvor der er mere end een Lærer (thi hvor der ikkun er een Lærer, der beholder han Examen og Confirmation), have Forældrene Frihed at sende deres Børn, til hvilken Lærer de vil; Den samme underviser Børnene hiemme i sit Huus; Men ved Confirmationen examinerer hver Lærer sine Børn, som han har underviist, og det efter den Orden, som er imellem dem i henseende til deres Embeder, den ene lader den anden have Tid dertil, den ene confirmerer eengang, den anden en anden Gang.

(+) *Cfr. C. Br. 6 Apr. 1793*

Hvor det hidtil har vieret brugeligt at give noget for deres Examen, som første Gang gaae til Guds Bord, der maae fremdeles enhver Lærer beholde dette for sit Arbeide, dog at de Fattige forskaanes. Men hvor sligt ikke hidindtil har været brugeligt, maae Menigheden ikke med nogen nye Paalæg bebyrdes.

(**) *I Følge Rescr. 6 Nov. 1744 (til Biskopperne i Danmark og Norge) maae Præsterne af Fattige og Almuens Folk slet intet tage for Confirmation under Kongens Unaade og derpaa følgende Straf, og dem ei derfor afvise eller opholde længere, end høinødvendig udfordres til at underrette dem om deres Saligheds Sag. (Cfr. Rescr. 7 Jan 1741. 3 §, Gen. K. Insp. Coll. Br. 19 Jul. 1742 og R. 25 Jan. 1788).*

I Almindelighed skal Lærere i alle Omstændigheder indrette denne Forretning, til Menighedens Opbyggelse; men Tilhørere med hellig Andagt omgaaes den.

Kilde: Schous Forordninger, set på Rigsarkivet.

25. maj 1759.

Fr. Ang. i hvad Alder Ungdommen maae antages til Confirmation;
hvor længe Confirmationen med nogle maae udsættes; og hvor snart de
Confirmerede derefter bør søge Herrens ord (hvilke Poster ikke ere bestemte i Fr.
13 Jan. 1736)
(*). *Cfr. R. 25 Maj. 1759*
Cancel, p. 92.

1.)

I Almindelighed maae ingen Børn af Præsterne antages til Confirmation, førend de have opnaaet deres 14 eller 15 Aar, efterdi Børn under den Alder sielden tilbørlig skiønne paa den herved stadfæstede og fornyede Pagts Vigtighed. Dog maae de Børn, som., skall ud paa lange Reiser, saasom til Ost- eller Vestindien, antages 1/2 Aars Tid eller noget længere, før de ommeldte Alder have opnaaet; Saa og, om et Barn, der ei endnu var 14 Aar, blev farlig syg, og da begierede og inderlig længtes efter at nyde det hellige Sacramente, maae Præsten, om han ellers finder Barnet vel oplyst, deelagtiggjøre det i dette Saligheds Middel. Dog, naar Barnet kommer sig igien, skal det ved første Leilighed i Kirken med de andre Confirmationsbørn offentlig overhøres og confirmeres. De Børn, som enten ere eller skal gaae i Tieneste eller lære Haandværk, maae Husbonderne eller Mesterne ei korte noget i deres Løn, eller lade dem blive længere i Lære, end ellers skulde skee, fordi til deres Underviisning til Confirmation medgaaer nogen Tid. Men skiønt Børn i Almindelighed ikke skal confirmeres, før de ere 14 til 15 Aar gamle, maae dog Vedkommende ikke hentyde det til en Skyldighed, at Præsterne skulle være pligtige at antage dem, fordi de ere af saadan Alder, enten de have fornøden Kundskab eller ikke; Men det skal komme an paa Lærerens Undersøgning og Ansvar, om Barnet er tilbørlig underviist og vel skikket til at antages til Confirmation.

2.)

Ungdommen i Almindelighed skal være confirmeret, inden de fylde det 19 Aar, om de dertil findes beqvemme i Henseende til Kundskab og øvrige Forhold. Gaaer nogen hen over den Tid, skal Præten anmelde det for Provsten, og denne igien for Biskoppen, samt tilkiendegive Aarsagen, hvorfor Præsten ikke saadant ungt Menneske tør confirmere; Saa skal og provsten lade saadant Menneske komme til sig, og selv overhøre samme; ligeledes skal Biskoppen meddele sit Raad, hvorledes Præsten videre bør behandle Sagen; Men om nogen heri finder sig fornærmet over Præstens Omgang, maae han frit andrage det for Præstens Øvrighed, Provst eller Biskop.

3.)

For at forekomme utilbørlig Forhaling med Ungdommens Confirmation, hvorved Børn opvoxe i Vankundighed og blive efterladne og ubequemme til alvorlig Eftertanke, saa at det bliver vanskeligt for en Lærer at faae dem nogenledes underviste til at kunne blive confirmerede, befales:

1mo.) Forældre, Formyndere. og Husbonder at sende deres Ungdom betids og flittig til Skole, om ikke alle paa eengang af et Huus, saa dog efter Skole-Instruxens 6 § nogle af dem en Dag og nogle en anden Dag, og det baade Vinter og Sommer, saa længe de ei. i deres travle Pløie- og Høste-Tid deri forhindres.

2do.) Skoleholdere og Degne, som holde Skole, skal af Vedkommende alvorlig tilholdes at læse for dem, som indfinde sig i Skolen, i hvor saa de end ere, og hver Løverdags eller Søndags levere Præsten Fortegnelse paa dem, som have søgt Skolen i den Uge og hvor ofte. Befindes da, Forsømmelse, advarer Præsten Vedkommende en og anden Gang derom; hjælper det ikke, andrager han det skriftlig for husbonden eller Forvalteren, og i Mangel deraf for Regimentsskriveren eller Fogden; hjælper det endda ikke, anmelder han det for Amtmanden, som strax skal assistere Præsten i saa magtpaaliggende Sag, og ikke see igiennem Fingre med de Forsømmelige, saasom Forældre og de, som ere i Forældres Sted, skal. drage Omsorg for, at deres Underhavende maae føres paa Veien at forarbeide baade deres timelige og især evige Velfærd.

3tio.) Præsterne skal efter Skole-Fr. flittig besøge Skolerne, for at see hvorledes Skoleholderne efterkomme deres Pligt, og om Ungdommen flittig søger Skolen; Ligeledes skal de, ved alvorlig at drive paa den befalede Repetition og Catechisation i Kirkerne Søn- og hellige Dage, holde sig Skole-Frs 37 § nøie efterretlig, og naar Børn og Ungdom ikke møde i Catechisation, da at forfare, som om Børnenes Forsømmelse med Skolegang befalet er.

4to) Paa det Forældre ei skal skikke deres Børn hen til et andet Sogn, hvor Præsten er mindre nidkiær skal den Præst, som ikke med tilbørlig Iver behandler denne saa høifornødne Sag, men beviislig tracterer den skødesløs og uforsvarlig, bøde 4 Mk. til Skolekassen for hvert Barn. han saaledes antager til Confirmation, og desuden sættes til Rette, ja og efter Befindende tiltales, for Provste-Retten; Saa skal og saadant et Barn, naar det kommer tilbage til det første Sogn og befindes vankundigt, ikke antages til Guds Bord, førend det paa nye er gaaet til Præparation, og har naaet den fornødne Kundskab.

4.)

Naar Børn ere blevne confirmerede, skal de strax næste Søndag efter Confirmationen søge Alterens Sacramente da Præsterne skal til den Ende lade dem Dagen tilforn komme til sig, og ved en Opmuntrings-Tale paa nye indskierpe dem den vigtige Pagt, de saa nylig have fornyet med Gud, og tillige forklare for dem, hvorledes de værdeligen maae berede sig til det store Saligheds-Middel, de Dagen efter skal gøres deelagtige udi.

5.)

Paa det Tjenestefolkernes Fløttetid ikke skal være til Hinder heri, skal slige Confirmationsbørn herefter ikke gaae i Tieneste før Tirsdagen efter Søndagen Mifericordias Domini ved Paasketider, og Torsdagen efter den anden Søndag efter Mikkelsdag.

(See Frr. 25 Mart. 1771)

Kilde: Schous Forordninger. Set på Rigsarkivet.

26. marts 1774

Cancellie-Pl. Anl. den Orden, som ved Confirmations-Handlingen i Khavns Kirker skal iagttages.

p. 67.

Gr. At afskaffe de derved indsnegne Uordener med Larm og Trængsel i Gangene og løben ind og ud af Kirkerne, med videre, hvorved denne saa vigtige og i sig selv rørende Forretning kunde tabe sin Agtelse og de unge Folks Andagt adspredes.

1)

Alle Unge af begge Køn, som antages til Confirmation skal være tilstede i Kirken paa deres Confirmations-Dag om Formiddagen præcise Kl. Nie, paa hvilken Tid Guds-Tienesten herefter paa den Dag skal begyndes.

2.)

Strax naar præsten gaaer af Prædikestolen, hvor han i Steden for Prædiken holder den Tale, som ellers burde holdes i Chors-Døren, dog saaledes at han tager Anledning af Dagens Evangelio, skal Kirkedørene tillukkes, da ingen, hvo det end er, derefter maae blive indladt; men de, som formedelst paakommende Sygdom, eller fordi Tiden ikke tillader dem længere at forblive i Kirken, begiere at udlades, skal nærme sig i al Stilhed til næste Kirkedør, hvor en Politie-Betient maae være tilstede at oplukke for dem. Efter ovenmeldte Tale præluderes paa Orgelet i et Qvarter, da Confirmanterne imidlertid træde ud og opstilles. Derpaa synges Psalmen: I Jesu Navn; og den første Præst træder frem, for at begynde sine Børns Overhørelse, efter en kort forudskikket Bøn som ikke Maae vare over 6 Minuter. I en Time skal han være færdig; hvorefter den anden Præst træder frem, gjør en ligesaa kort Bøn og fuldfører sine Børns Overhørelse ligeledes i en Time; hvilket paa samme Maade skal iagttages af den tredie Præst ved de Kirker, hvor han findes. Men een alene confirmerer tilsidst alle de Unge og holder Beslutnings-Talen, som ikke varer over et Qvarter, og, endes med den anbefalede Confirmations Bøn, hvilken i alle Stadens Kirker, ej alene de danske, men ogsaa de tydske, med Andagt skal forelæses

(*) *Cfr. Rescr, 23 Sept. 1785*

3.)

Ingen tillades at staae i Gangene, uden de, som have visse dem tilhørende Stader, eller som ikke kunne faae Plads i Stolene, men ere dog saadanne, af hvilke ingen Allarm tør befrygtes. Derimod skal hver Politie-Betient, som staaer ved Kirkedøren, have Indseende med, at ingen Haandværks- og Gadedrenge, eller Børn og halvvoxne Piger, opholds sig i den Gang, der er ham nærmest; da og Vægterne uden for Kirken afholde saadanne, naar de ikke ere i Følge med deres Forældre eller Hosbonder, som da staae til Ansvar for deres Opførsel. Denne Befaling skal aarligen oplæses af Prædikestolen i alle Stadens Kirker paa næste hellig Dag for Confirmations-Dagen.

Kilde: Schous Forordninger, set på Rigsarkivet.

27. februar 1784

Cancellie-Pl. Ang. hvad Dragt alle, som ikke ere af Bondestanden, uden Forskiel baade i Danmark og Norge, maae give deres Døttre, den Dag de staae til Confirmation,

p. 18.

Gr. De unge Pigebørn, som staae til Confirmation, have paa saadan Andagts-Dag været besynderligen pyntede og ofte meget blottede, hvoraf følger, at deres Agtsomhed denne Dag og forud fæstes paa deres Pynt, og deres Andagt altsaa ikke derved befordres, men fattige Forældre endog sættes i en for dem særtlyngende Udgift.

Alle og enhversom ikke ere af Bondestanden, uden Forskiel baade, i Danmark og Norge, som den Dag vil give deres Døttre eller pigebørn en nye Dragt, kan alene give dem den af hvidt eller sort Taft eller af andet hvidt eller sort linnet eller uldent Tøi; og om derpaa er Garniture, maae den ikke være uden af samme Tøi, som Kiolen, og i det øvrige ikke bruges paa Hovedet eller Kiolen, uden simple røde eller hvide Baand. Saa skal og ethvert saaledes til Confirmation staaende Pigebarn have sin Hals med et hvidt Tørklæde bedækket; og skal Præsterne uden Skaansel bortvise fra Kirken hver den, som vover at møde i en Dragt stridende mod denne Kgl. Befaling. I samme Dragt skal og Pigebørnene communicere første Gang.

Kilde: Schous Forordninger, set på Rigsarkivet

23. marts 1827.

Fr., hvorved Biskopperne bemyndiges til at bevilge nogle Undtagelser fra Confirmationsanordningerne. [C. T. p.. 252]. Cancell. p 36.

Gr. Ligesom Kongen ved Fr. af Dags Dato har bemyndiget Amtmændene og andre i Classe med dem staaende Øvrigheder til at afgjøre adskillige Sager, som forhen maatte andrages for det Kgl. danske Cancellie saaledes har Kongen og fundet Anledning til, at tillægge Biskopperne Bemyndigelse til at bevilge enkelte Undtagelser fra Anordningerne om Confirmationen. Derfor befales:

1.)

Det skal i Fremtiden være Biskopperne overladt, at bevilge Børns Antagelse til Confirmation, uagtet der maatte mangle dem noget i den befalede Alder af 14 Aar. Men, ligesom slig Undtagelse ei bør tilsindes, hvor ikke Forældrenes Kaar eller Barnets Bestemmelse, anbefale samme, som en for dets Velfærd vigtig Gienstand, saa bør det nøje paasees at Barnet tilfulde har alle i Skoleanordningerne foreskrevne Kundskaber

(*), *Jvfr. Canc. Circ. 19 Mai 1827 (C. T. p. 434-437) Canc Skr. 8 Dec. 1827 (C. T. f. 1828 p. 12)*

samt at der i dets Sæder og Opførsel intet er, som kan være til Hinder for slig Begunstigelse. Endelig maa og kun en kort Tid eftergives, og selv under de meest anbefalende Omstændigheder ikke mere end 6 Måneder. Iøvrigt bør

vedkommende Præstes og Provstes Ærklæring være erhvervet, inden Biskoppen meddeler slig Dispensation.

2.)

I følgende Tilfælde skal Biskoppen være bemyndiget til at tilståde, at Confirmation holdes uden for de dertil befalede Dage:

1mo) Naar den Præst der skal forrette Confirmationen bliver syg; dog kan Confirmationen, af den Aarsag, ei udsættes over 3 Uger da der, hvis Præsten ei sættes i Stand til inden denne Tids Forløb selv at forrette Confirmationshandlingen, bør drages Omsorg for, at den udføres af en anden.

2do) Naar et Barn, der skal confirmeres, formedelst Sygdom ei kan fremstille sig paa Confirmationsdagen; thi da kan Præsten af Biskoppen bemyndiges til at confirmere samme paa en anden søndag, eller paa en Ugedag, hvorpaa der holdes Gudstieneste.

3tio) Naar Sognets Beboere for det meste leve af Søefarten, og det derfor, med Hensyn til Søefartens tidligere Begyndelse, kan være adskillige af disse vigtigt, at Confirmationen holdes førend 1ste Søndag efter Paaske, i hvilket Tilfælde Biskoppen kan tilståde, at dette skeer 3 a. 4 Uger tidligere.

4to) Naar et enkelt Barn, enten fordi det skal fare til Søes, eller af andre særdeles Aarsager, udsættes for mærkeligt Afbræk i sin Velfærd, hvis det skulde oppebie den sædvanlige Confirmationsdag, da det i saa Fald kan tilstådes, at dette Barn confirmeres en særskilt Søndag eller anden Dag, hvorpaa der er Gudstieneste.

5to) Naar flere ved en Kirke ansatte Præster ønske at confirmere hver sin Ungdom paa en forskiellig Dag i Stedet for at de, efter Fr. 13 Jan. 1736. § 12 og Regl. 26 Apr. 1754. §§. 6 og 10, skulde udføre Forretningen paa samme Dag og i Forening; thi da kan Biskoppen tilståde, at den Ene holder Confirmationen paa en anden, end den anordnede Confirmationsdag.

3.)

Endelig skal Biskoppen, naar et Barn, der skal confirmeres, er Krøbling i den Grad, at det ikke uden Besværlighed kan fremstille sig i Kirken til Confirmationshandlingen, eller dette formedelst Barnets vedvarende sygelige Tilstand, ei uden Fare kan skee, eller og Barnet har en saa betydelig **Lyde**, at dets Fremstilling og Afhørelse i Kirken kunne være til **Anstød** være bemyndiget til at tilståde at det confirmeres hjemme i Huset i Vidners Overværelse.

Kilde: Schous Forordninger, set på Rigsarkivet.
